

ledningsvis anførte grundsynspunkter, tiltræde, at der gennemføres en fortsat lovgivning af permanent karakter på dette område, og man kan i hovedsagen slutte sig til de fleste af trustkommissionens betragtninger og forslag.

På nogle punkter går kommissionen i sine forslag imidlertid videre, end det efter andelsudvalgets opfattelse er påkrævet af hensynet til disse synspunkter, og foreslår administrationen tillagt videregående bemyndigelser, end hvad der kan anses for betryggende. På sådanne punkter må andelsudvalget tage afstand fra kommissionens forslag. Dette er således, som iøvrigt nærmere begrundet i det følgende, tilfældet med kommissionens forslag om fortsat ubegrænset bemyndigelse til fastsættelse af højeste priser og avancer, og forslaget om, at priskontrolrådets afgørelser ikke skal kunne indankes for landets almindelige domstole.

I overensstemmelse med ubrudt praksis siden den første prisaf talelov af 1937 går andelsudvalget ud fra, at den kommende lovgivning hverken for priser eller erhvervsfrihedsbestemmelser vil omfatte eksportforhold.

Andelsudvalget skal iøvrigt knytte følgende bemærkninger til hovedpunkterne i trustkommissionens betænkning og forslag:

Minimums-bruttopriser.

Andelsudvalget er enig med trustkommissionen i dens bedømmelse af bindende bruttopriser, hvis overholdelse sikres af bestemmelser om straf som bøder eller leveringsstandsning. Sådanne minimums-bruttopriser afskaffer priskonkurrencen mellem forhandlerne og medfører i det hele tendenser til højere forhandleravancer. Man finder det derfor naturligt i loven i almindelighed at forbyde sådanne bindende bruttopriser, således at de ikke er tilladt uden forhåndsgodkendelse af priskontrolrådet. En dispensation fra forbudet bør kun gives, hvor det klart dokumenteres, at de samfundsmæssige fordele overvejer ulemperne, hvilket formentlig kun vil kunne lade sig gøre i yderst få tilfælde.

Andelsudvalget er af den opfattelse — i overensstemmelse med kommissionen — at det nævnte forbud mod minimums-brutto-

priser ikke skal omfatte vejledende bruttopriser eller noteringer, heller ikke, når disse offentliggøres.

Indgreb i erhvervsfriheden.

Andelsudvalget kan på tilsvarende måde tilslutte sig kommissionens synspunkter med hensyn til aftaler eller vedtagelser om etableringskontrol, eksklusiv forretningsforbindelse, boykot, samt ydelse af særpriser, rabat eller bonus, hvis opnåelse er betinget af medlemskab i bestemte foreninger.

Andelselskaberne har i utallige tilfælde siden deres oprettelse været genstand for en forskelsbehandling vedrørende leverings- og rabatforhold, der på ingen måde har kunnet begrundes ved størrelsen af afgivne ordrer, frygt for betalingens sikkerhed, eller lignende rent forretningsmæssige årsager. Gang på gang har andelselskaberne og deres medlemmer været ude for, at bestående virksomheder sluttede sig sammen om at holde andelsvirksomheder ude fra et bestemt marked alene med det formål at bevare eksklusiv-rettigheder for de allerede eksisterende virksomheder. Såvel overfor andelsvirksomheder som overfor andre nyopdukkende konkurrenter må en sådan forskelsbehandling være urimelig, samtidig med, at den oftest vil betyde en væsentlig forringelse af konkurrencens effektivitet på det pågældende marked.

Andelsudvalget kan derfor ganske tilslutte sig forslaget om, at sådanne aftaler og vedtagelser kun skal kunne iværksættes eller opretholdes efter forudgående godkendelse af priskontrolrådet. Og man finder anledning til at understrege, at den art alvorlige begrænsninger i erhvervsfriheden kun i yderst sjældne tilfælde, hvor de samfundsmæssige fordele klart overvejer ulemperne, bør godkendes.

I samme forbindelse finder man det rimeligt at opretholde priskontrolrådets beføjelse til at pålægge en virksomhed at sælge til nærmere bestemte købere på virksomhedens sædvanlige vilkår for tilsvarende salg, som et nødvendigt middel til håndhævelse af den ovennævnte bestemmelse.

Trustkommissionen foreslår, at medlemmer af brancheforeninger og lignende almindelige erhvervsorganisationer kun skal være bundet af disses konkurrenceregulerende